

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.

3 maal per week 6 fr. 's jaar
 2 » » » 5 fr. »
 1 » » » 4 fr. »
 Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikelen, vooraf of binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De **POSTRIJDER** verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever **Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.**

TONGEREN, DEN 3 SEPTEMBER 1907.

CONGRES VAN HET DAVIDSFONDS TE TONGEREN.

2^e DAG.

De feesten en werkzaamheden van zondag — zoo goed gelukt — werden gesloten door eene uitstekende toneelvertooning door de « Witte elie » der stad, den congresleden aangeboden. De spelers, echte artsen, voerden uit: « De Franschen te Tongeren », een nieuw toneelwerk, historisch bewerkt door den bestuurder der afdeling, M. Nic. Theelen.

Groote bijval op heel de lijn. Na deze schoone vertoening had nog een gezellige avond plaats in de zalen van « de Helm », waar de meeste feestdruiften en de gulste leute heerschten.

— 's Maandags morgens ving de dag aan, met een bezoek aan den beroemden schat der hoofdkerk, alwaar de E. H. kapelaan Paquay zeer bereidwillig de noodige uitleggingen leverde.

Onmiddellijk daarna vergaderden de afdeelingen in de « Concordia ».

1^e AFDEELING — *Vlaamsche beweging.* Deze afdeling is voorgezeten door MM. Claes Theelen; hebbende als schrijvers: de heeren andeewerd en Van Grieken, leeraars.

DE TWEEDE AFDEELING — *Sociale vlaamsche werking.* is voorgezeten door de III. Bellefroid en E. H. E. Delvoie, met als secretarissen: de III. priester Paquay en J. Ceelen.

— In de 1^e afdeling, na een hartelijk woord van M. Claes en een welkom aan Mgr Keesen, raarop deze met veel talent en uitbreiding antwoordt, beginnen de werkzaamheden met het verslag van den E. H. Pastoor Cuppens: *De onseelkringen op d' n buiten.*

De Eerwaard spreker is Warme voorstander dat men onze buitenjeugd goed oefene in de toneelspeelkunst, hetgeen vele goede hoedigheden en talenten moet ontwikkelen.

Besluit: dat het Davidfonds zoude zorgen dat elke gouw eenige toneelstukken zoude bestaan: dat het desnoods geldelijke ondersteuning daartoe zoude verlenen en ook zorgde dat goede toneelstukken geschreven worden voor het volk.

M. Claes vraagt ook dat onze jonge schrijvers eens beproeven om in de hoogere toneeltekunde te kunnen gelukken.

M. Theelen spreekt inzonderlijk over de toneelkringen in de steden, alwaar het belang der kunstopleiding nog van veel meer gewicht is.

Deze bespreking neemt eene groote uitbreiding, hetgeen bewijst van welke belangrijkheid zij is.

Het besluit van M. Van Grieken geldt: de oplichting door het Davidfonds, waarvan de schikting door het Davidfonds, van eene degelijke toneelbibliotheek, waarvan de aangesloten afdelingen toneelwerken zouden kunnen ter lezing ontleenen.

E. H. Cuppens zou willen een comitee zien op stand komen, dat de gelden zou verzamelen in ware kunststukken aan te koop voor de kerken.

NAMIDDAGZITTING.

Voor de eerste afdeling, den nog ingeschreven spreker ontbrekende en meest al de punten afgehandeld zijnde, worden hier de verhandelingen gesloten.

2^e AFDEELING. — Hier spreekt M. Crevals, bestuurder der St-Antoniusberoepschool te Gent, over het Vlaamsch in Beroeps- en vakonderwijs en doet een besluit stemmen, de regering verzoekende hare toelagen maar te verlenen aan de beroepscholen, welke het Vlaamsch als een deel of als voornaamste voortaan gebruiken. Het geldt natuurlijk het Vlaamsche land.

De EE. III. Groonenberghs, bestierder der Vlaamsche Werken te Luik, en J. Bernaerts, leeraar te La Louvière, spreken ten voordele der Vlamingen, welke zoo talrijk in 't Walenland verblijven, te Luik en in Henegouwen, en voor de Waalsche scholen en Waalschen omringing totaal verfranscht worden. In deze gesloten zitting afdelingen van het Davidfonds moeten ingericht worden.

Het bijzonderste punt in deze afdeling te behandelen, was tot het laatste gelaten. Het gold de toekomst van Limburg, op merkwaaardige wijze ingeleid door den E. H. E. Delvoie, bestuurder der maatschappelijke werken in Limburg.

Minister Helleputte en Mgr Keesen treden de vergaderzaal binnen, die te klein is om al de congresleden te bevatten.

Verscheidene congresleden namen nog deel aan een zeer belangrijke bespreking, waarin de plannen der huidige Limburgsche bevolking en die der aankomende nijverheidsbevolking,

onder opzicht van godsdienst, taal en zeden druk besproken worden.

Heer voorzitter Bellefroid bracht hulde aan minister Helleputte. Deze antwoordde in eene geestdriftvolle rede, waarin hij, met veel klaarheid van vooruitzicht, den toestand van Limburg onderzocht en iedereen aanwakkerde, te samen, hand in hand te werken, opdat Limburg Vlaamsch, katholiek en ordelievend blijve.

Heer Ossenblock betreurde, in bittere maar welverdiende bewoordingen, de afwezigheid der adelijke of overheerschende klas.

Na eenige woorden van dank door den voorzitter, werd, rond half vijf, het congres gesloten.

HET FEESTMAAL. — In de schoon versierde zaal van het O. L. V. College had daarna, voor een 150-tal deelnemers een smakelijk banket plaats, waarop het aan geen heidronken ontbrak.

HET AVONDFEEST. — Rond 7 ure 's avonds was de zaal der Concordia eivol en bezet met een uitgelezen publiek. Het gold een kunstconcert van Vlaamsche muziek, onder de leiding van meester D. Duyssens.

Een paar damenkoren, liederen van Meulemans en Hullebroek door Juffer Jeanne Rodhain, van Leuven, liederen van Benoit, Tincl, enz., door M. Backaert, van Mechelen, klarinet- en vioolmuziek, door de III. Grutzen, Fraickin en Antoine van Luik, en ten slotte een koor van Tincl: « Kollebloemen », voor vier gemengde stemmen.

Nog nooit had in Tongeren zulke muzikale gebeurtenis plaats.

Vergeten wij niet te vermelden dat zondag en maandag avond, in de wijde zalen van « de Helm », een gezellig feestje plaats had, waar gedurig aan geestdrift en een leven heerschte, waarvan de herinnering nooit het geheugen kun ontgaan.

Stads- & Provincienieuws

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 12 SEPTEMBER

Gemeenteraad van Tongeren. Vrijdag aanstaande, 5 sept. om 3 u., zitting.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld, 319 zoenen en kalveren, 195 vette varkens en 1596 magere varkens, schapen 2.

LAUW. — In den nacht van vrijdag op zaterdag is brand ontstaan in de bakkerij van M. A. Budo. Door spoedige hulp heeft men het vuur nog kunnen beperken.

KESSELT-VELDWEEZELT. — Onze dorpsgenoten klagen over de geringe prijzen der aardappelen, die slechts 5 en 7 fr. kosten, alsook koren en tarwe, wier prijzen merklijk gedaald zijn. Alles echter is dit jaar goed gelukt.

EYSDEN. — De PRUZEN DER ZAVELGRONDEN. — Maandag heeft alhier een verkoop plaats gehad, alle afzonderlijke perceelen.

Slechte kuit en zavelgronden, in de deeling der families op 0,50 fr. per kleine roede geschat, zijn nu verkocht aan 5 a 6 fr. Gewone zavelgronden, vroeger 2 a 3 fr. nu 10 a 11 fr.

Op al deze gronden wordt jacht gemaakt door Brusselsche ingenieurs.

NEEROETEREN. — DE VAARTSCHUIMERS AAN 'T WERK. — Verl. jaar had het gerecht een onderzoek ingesteld, omdat er tusschen Maestricht en Loosen wel 5000 zakken graan en mais uit de schepen gestolen waren.

't Feit is bijna niet te gelooven en nogthans gebeuren de diefstallen dag en nacht. Gansche huizen en magazijnen liggen opgehoopt met gestolen voorwerpen.

Nu weer zijn vrijdag bij een persoon 50 zakken vreemde tarwe ontdekt die weeral uit een schip gestolen waren. Deze tarwe was reeds gedeeltelijk verkocht eer de diefstal ontdekt werd. Het getal plichtigen is groot.

Er zijn graanhandelaars van Antwerpen en Rotterdam, die door de vaartschuiemers geruineerd zijn geworden, zonder de oorzaak te bepalen.

HASSELLT. — DE GROOTTE LIBERALE BETOEGING. — De Hasseltsche geuzen hadden besloten bij het naderen der gemeentekiezingen eene betooging in te richting, die, volgens zij voorzegden, iets gansch buitengewoons zou zijn. De vrienden van het gansche land waren bijeengetrommeld geworden; verscheidene duizenden vreemdelingen waren aangekondigd; een ontzaglijke stoet zou door de straten van Limburg's hoofdstad trekken en... de calotten

moesten zich maar zeer fijn houden, of zij zouden klop krijgen.

De mannen, die Hasselt met een bezoek zouden vereeren, waren dezelfde als die welke zich, verleden jaar te St-Truiden, en over een paar weken te Diest, zoo schandelijk gedragen hebben. De stedelijke overheid, wetende waartoe die gasten bekwaam zijn, had bijzondere politie-maatregelen genomen en de burgerwacht onder de wapens geroepen; de katholieken, van hunnen kant, hadden zeer duidelijk het inzicht te kennen gegeven, dat ze zich krachtig tegen allen aanval en alle belediging van het geuzengespuis zouden verdedigen.

De grrroote liberale manifestatie is een ellendige en belachelijke fiasco geweest. De stoet bestond uit twaalf honderd man, in plaats van verscheidene duizenden; de geestdrift was totaal afwezig; het « leger » der Hasseltsche liberalen was samengesteld uit een paar honderd man ten hoogste. Het getal der bevlagde huizen was onbeduidend — eenige herbergen welke door hunne liberale kalanten gedwongen waren de vlag uit te steken, en daarbuiten een twintigtal huizen, bewoond door liberale kopstukken. De Hasseltsche bevolking heeft den liberalen stoet met de groote onverschilligheid zien voorbijtrekken; overal hoorde men uitroepen: « Is dat alles? 't Was wel de moeite waard, om zooveel gerucht te maken! »

De geuzen, ziende dat zij er niet goed zouden van af komen, indien zij, volgens hunne weinig loffelijke gewoonte, de godsdienstige overtuiging der katholieken te krenken, hebben zich van alle belediging en van allen aanval onthouden.

De liberale kopstukken van Hasselt hadden gehoopt dat de betooging van 1 september een grooten indruk op de bevolking maken kon, en dat zij hun een aantal stemmen zou bijwinnen voor de aanstaande gemeentekiezingen. 't Is, och arme, anders uitgevallen: de betooging heeft maar eene enkele zaak in 't licht gesteld, namelijk de groote onpopulariteit der liberale partij te Hasselt.

BINNENLAND.

LUIK. — EEN VADER MET ZIJN KIND VERDRONKEN. — Aan de loskaai voor den bijgevoegden dienst van de plezierbootjes, nabij de sluis achter 't Bisdoum te Luik, stapte Zondag avond, rond 9 ure, een werkmán, Jean-Nicolas Ruth, 38 jaar oud, zijne vrouw en hun kindje, de 5 jarige Joseph, van een bootje, komende van Seraing.

De vader volgde de andere reizigers niet die rechts afstapten; hij had zijn kind op den arm en wilde links aan wal gaan, toen hij een misstap deed en met het kindje in de vaart viel, terwijl de vrouw die volgen wilde een angstkreet slaakte.

De bestuurder der scheepvaartcompagnie en andere lieden kwamen op den noodkreet van de vrouw toegelopen, en stelden alles in 't werk om den ongelukkige te reddén, maar eerst twintig minuten later kon men den vader optrekken.

Een geenscheer paste vergeefs de kunstmatige ademhaling toe; de arme man was reeds dood. Het lijkje van het kind werd niet teruggevonden.

Men weet niet juist hoe het ongeluk is kunnen gebeuren. De arme vrouw was ten prooi aan eene onzegelijke smart en zoodanig ontsteld dat zij niet de minste inlichting kon geven.

LEUVEN. — De bladen van Leuven deelen 't overlijden mee van Eugène Tkint de Roodenbeke, echtgenoot Romero, 68 jaar oud, wonend te Leuven in de Vesalestraat. Er is hier ongetwijfeld spraak van den voornaamsten held van het proces der *Banque de Belgique*.

GENT. — Maandag namiddag is een erg ongeluk gebeurd in de St-Pieters Nieuwstraat. In een in opbouw zijnde huis is een versch gebouwd gewelf ingestort, waardoor twee werklieden werden meegesleept in den kelder. Beide zijn ernstig gekwetst naar het gasthuis g-bracht.

OOSTENDE. — Zondag is er een belangrijke diefstal van juweelen gepleegd in een hotel alhier, ten nadele van een reiziger, M. Dubrianski, raadsheer aan het hof van Rusland. De gestolen juweelen hadden eene waarde van 18,000 frank.

IEPEREN. — Zondag avond werd de wiel-

rjder K. Wyckaert, die van Roubaix naar Ieperen reed, waar zijn vader ziek ligt, omvoren gereden door 'n Franschen automobiel. De velo werd erg beschadigd en Wyckaert bleef erg gewond liggen. De automobilisten hebben den armen jongen in hun rijtuig opgenomen en naar Ieperen gevoerd, waar hij verzorgd werd.

— De echte liefhebbers van goede wijnen, wenden zich tot het huis **Ch. Vandermeulen, 32, DE ROHANOOSTRAAT TE BRUSSEL.** Zie verder de aankondigingen.

MEENEN. — **MANSLAG.** — Zondag voormiddag rond 10 ure, bevond zich A. Sabb, 2½ jaar, papierbewerker, tegenover eene herberg, toen hij aangevallen werd door een kerel die hem vier slagen toebreacht met een groot kappes, waarvan drie in de lenden en een ijselijken kap in den arm.

De arm is, om zoo te zeggen half afgekapt. Twee aders zijn afgesneden, waardoor de gewetste veel bloed verloor. De dader nam de vlucht. Hij is voortvluchtig van Mexrips en denzelfden avond aangehouden.

MARCKE. — **KIOSK INGESTORT.** — Zondag, ter gelegenheid der kermis, gaven de harmonie van Lauwe en de « Turnersgilde », van Kortrijk, op de markt te Marke een schoon feest, dat door veel volk werd bijgewoond.

Ongelukkig stortte opeens de kiosk in, waar op het muziek van Lauwe spelde, ten getalle van 55 uitvoerders; eenige der muzikanten bekwamen kneuzingen, hunne kleederen werden gescheurd en ook eenige instrumenten beschadigd.

Maar het ergste van al was dat onder de kiosk zich kinderen bevonden. Vier ervan werden in deerlijken toestand opgenomen.

— Het duidelijk bewijs dat de **Bisouits Parein** de fijnste en de keurigste zijn, is dat zij op alle Tentoonstellingen de hoogste onderscheidingen bekomen.

Proeft ze en U zult overtuigd zijn.

Werkstaking aan de haven VAN ANTWERPEN.

De toestand is zeer erg.

Inderdaad tot hertoe zijn er nog geene bijzondere maatregelen genomen. De politie is niet meer bij machte de orde te handhaven. Het ergste is te verwachten.

De stakers gaan met bussen rond en indien men weigert te geven wordt men hevig geslagen. De burgemeester zetelt bestendig ten stadhuis.

Op het Dook N° 6 werd een wagen met katoen gekleden omgeworpen en in brand gestoken. De politie dreef de stakers uiteen en de pompiers kwamen ter plaats om den brand te blusschen.

Om 3½ ure werd op de Ankerrii een schip met kolen geladen, geplunderd.

Om 4 ure werd een wagen van M. Vogels die met hooi geladen was, aangevallen en omgeworpen.

Het hooi werd in brand gestoken. Dadelijk kwamen de pompiers ter plaats en doofden het vuur uit.

Dinsdag avond, om 5 ure, waren er in het geheel 28 gewonden, politie en woelmakers samen.

Aan de hangaar N. 5 hebben de werklakkers verschillende ballen katoen in brand gestoken.

De pompiers zijn ter plaatse geseld en hebben den brand kunnen blusschen; er zijn echter verschillende ballen vernield.

De naties durven niet meer werken; zoo gauw zijn ze niet buiten het hekken der haven of de paarden worden uitgespannen, het harnas en het gespan wordt beschadigd.

De politie is onmachtig deze baldadigheden te beletten, helpen zij de voerlieden dan worden zij mishandeld.

In de Kloosterstraat werden twee mannen door messteken overvallen.

Gedurig alle twee minuten, moet de politie met den blanken sabel de werklakkers achteruit drijven in den baverwijk.

De burgemeester heeft de afvaardiging ontvange van den Zeevaarbond, die hem verzoekt alle mogelijke middelen in te spannen om de orde te handhaven.

De burgemeester weigerde de burgerwacht en de gendarmen op te roepen.

Doch gisteren morgen zijn de jagers-verkeners opgeroepen geworden, om de orde aan de haven te verzekeren.

Dinsdag rond 4 ure, werd den toestand erger en erger. De werklieden trokken naar de Ankerrii en de Paardenmarkt. De stakers liepen in groepjes en wierpen met stenen. Een agent werd doodelijk getroffen.